

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 023019 19 Увп
Бања Лука, 29.4.2021. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Едине Чупељић као предсједника вијећа, Страхине Ђурковића и Смиљане Мрше, као чланова вијећа, уз учешће Маје Савић као записничара, у управном спору по тужби Р. С., заступана по Правобранилаштво Р. С. (у даљем тексту: тужитељица), против рјешења број 21.05/473-494/17 од 18.6.2018. године, тужене Управа ..., у предмету одређивања трошкова привременог заступника у поступку потпуне експропријације, одлучујући о захтјеву тужитељице за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 023019 18 У од 26.12.2018. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 29.4.2021. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Тужитељица се одбија са захтјевом за накнаду трошкова управног спора.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба против уводно означеног акта тужене, којим је одбијена жалба тужитељице изјављена против закључка Управа (РУГИПП), Подручна ... К. В. број 21.24/473-71/16 од 01.8.2017. године. Тим закључком тачком 1 диспозитива одређени су трошкови правног заступања лица непознатог пребивалишта И. Г. у поступку споразумног одређивања накнаде за потпуно експроприсане непокретности у корист привременог заступника Љ. Д. адвоката из Б., а овај по З. Д. у износу од 438,75 КМ, а тачком 2 диспозитива одлучено је да је Р. С. дужна исплатити наведени износ у року од 8 дана рачунајући од дана правноснажности закључка.

Одбијање тужбе суд је образложио разлозима да је адвокат Љ. Д., а овај по З. Д., стручном сараднику, као привремени заступник учествовао у усменој расправи за споразумно одређивање накнаде и изјаснио се о понуђеној цијени за споразумно одређивање накнаде, те за наведене трошкове приложио трошковник у складу са Тарифом о наградама и накнади трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС”, број 68/05, у даљем тексту: Тарифа), па да му је правилно, у складу са чланом 32 Закона о експропријацији („Сл. гласник РС“, број 112/06, 37/07, 110/08, 2/15 и 79/15, у даљем тексту: ЗЕ) и Тарифом, досуђена накнада за заступање. Даље, суд истиче, да је неосновано позивање тужитељице на правно схватање Панела за уједначавање судске праксе из грађанске области, јер је то схватање везано за другачију правну ситуацију. Такође, суд истиче да је неадекватно позивање тужитељице на Породични закон и Закон о облигационим односима, јер то није у вези са предметном управном ствари.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужитељица оспорава њену законитост због повреде одредаба Закона о општем управном поступку и повреде материјалног права. Наводи да је одлука управног органа донесена супротно правном схватању усвојеном на Панелу за уједначавање судске праксе из грађанске области, те да се трошкови нису могли обрачунати по Тарифним бројевима 3, 7 и 12 Тарифе. Истиче да институт привременог заступника треба посматрати кроз члан 196 Породичног закона („Сл. гласник РС”, број 54/02, 41/08, 63/14, у даљем тексту: ПЗ) који једнако третира накнаду оправданих трошкова старатеља без обзира којим лицима се одређује старатељ, тако да привременом заступнику припада само накнада трошкова, а не и награда. При томе треба имати у виду и члан 189 Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Сл. гласник РС“ број 17/93 и 3/96, у даљем тексту: ЗОО) који прописује да се при оцјени висине измакле користи узима у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари. Напомиње, да привремени заступник није предузимао никакве претходне радње у циљу остваривања контакта са лицем које је заступао, као и да за његово заступање није била потребна посебна стручност и да се ради о једноставнијим пословима, па је награду требало умањити за 25% у складу са Тарифним бројем 11 Тарифе. Предлаже да се захтјев уважи, наведена пресуда укине и тужитељици досуде трошкови спора према исказаном трошковнику.

Тужена у одговору на захтјев истиче да остаје код навода датих у образложењу оспореног акта.

Љ. Д., заинтересовано лице у овом управном спору, у одговору на захтјев истиче да позивање тужитељице на Панел за уједначавање судске праксе из грађанске области није релевантно, као што је то образложио нижестепени суд и да су трошкови досуђени у складу са адвокатском тарифом. Наводи да је Тарифним бројем 12 Тарифе јасно прописано на шта се односи паушална награда, а привремени заступник је долазио на расправе које су одржаване на лицу мјеста ван сједишта канцеларије и да је поднеске достављао путем поште у чему се и огледају те споредне радње за које је одређена паушална награда. Предлаже да се захтјев одбије као неоснован.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, одговор на захтјев на основу одредбе члана 39 Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), као и цјелокупне списе овог управног спора, а и предметне управне ствари, овај суд је одлучио као у изреци пресуде из сљедећих разлога:

Из стања списка произлази да је у поступку потпуне експропријације у сврху изградње регионалног пута Р-413 К. В.-М. дионица С.-Ж., по приједлогу тужитељице донијет првостепени закључак којим се трошкови правног заступања физичког лица И. Г. наведеног у тачки 1 диспозитива закључка, одређују у износу од 438,75 КМ, у корист адвоката Љ. Д. из Б., који је посебним закључком у складу са чланом 43 Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, број 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18 – у даљем тексту: ЗОУП) постављен за привременог заступника, ради заштите права и правних интереса тог лица. Из записника о усменој расправи произлази да је привремени заступник у име лица које је уписано у пл. број 26 к.о. С., након што му је предочено стање у овом предмету, дао изјаву на записник да прихвата споразум о накнади за експроприсане непокретности. У спис је уложен трошковник од 04.5.2017. године, којим се тражи накнада трошкова заступања привременог заступника. Закључком су одређени трошкови правног заступања у износу од 438,75 КМ, у складу са постављеним захтјевом.

Оспореним актом је одбијена жалба, а побијаном пресудом је одбијена тужба и одржан на снази оспорени акт.

У овом случају се радило о провођењу поступка потпуне експропријације и природа спора је налагала хитно поступање како би се поступак окончао и спријечиле штетне посљедице које би могле наступити, а власник експроприсане непокретности је непознатог пребивалишта и боравишта па је орган том лицу поставио привременог заступника у личности Љ. Д., адвоката из Б., ради испуњења законских услова за провођење поступка у одсутности те странке, те заступања његових интереса.

Поступак потпуне експропријације у сврху изградње регионалног пута Р-413 К. В.-М. дионица С.-Ж. је покренут по приједлогу тужитељице, па је правилно обавезана да заинтересованом лицу накнади трошкове, што је у складу са чланом 32 ЗЕ, према којем трошкове поступка експропријације сноси корисник експропријације.

Неоснован је навод да привремени заступник, постављен из реда адвоката, дужност заступања одсутних лица обавља без награде. Такав став је супротан одредби члана 25 став 1 Закона о адвокатури Републике Српске („Сл. гласник РС” број: 80/15), по којој адвокат има право на награду и накнаду трошкова за свој рад, у складу са Тарифом коју доноси Адвокатска комора, уз сагласност министра правде. Позивање тужитељице на члан 196 ПЗ нема основа, јер се трошкови привременог заступника из реда адвоката не одређују по том закону, па је правилан став у побијаној пресуди да постављени привремени заступник из реда адвоката за заступање одсутног лица има право на награду и накнаду трошкова према Тарифи. О овоме се изјаснио и Уставни суд БиХ у одлуци број Ап-2886/11 од 7.10.2014. године у којој је подржао став Кантоналног суда Широки Бријег изражен у одлуци 63 0 П 002178 10 Гж од 16.7.2010. године да привремени заступник има право на нужне и оправдане трошкове заступања странке. Овај став кореспондира са ставом заузетим на Пенелу из грађанске области од 30.01.2014. године на којем су учествовали представници Суда БиХ, Врховног суда РС и Федерације БиХ и Апелационог суда Брчко Дистрикта према којем адвокат који врши послове привременог заступника има право на награду и накнаду трошкова заступања према Тарифи, па је неосновано закључивање тужитељице да привремени заступник нема право на награду приликом заступања лица непознатог пребивалишта.

Такође је, неосновано позивање тужитељице на одредбе Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85, 45/89 и 57/89 и „Сл. гласник РС“ број 17/93 и 3/96, у даљем тексту: ЗОО), јер привремени заступник није ни поставио захтјев за накнаду штете на име измакле користи о којој се говори у члану 189 ЗОО с обзиром да се захтјев односио на накнаду трошкова привременог заступања у управном поступку.

Првостепеним закључком, који закључак заједно са оспореним актом чини правно јединство, висина трошкова правног заступања је правилно одређена о чему су управни органи и нижестепени суд дали аргументоване разлоге које као правилне прихвата и овај суд. Закључком се трошкови правног заступања одређују тако што се усваја захтјев привременог заступника, уз констатацију да је правно заступање било нужно и оправдано и да је трошковник у складу са Тарифом, па се наводи захтјева одбијају као неосновани.

Тужена правилно налази да адвокату, припада награда за трошкове заступања на усменој расправи у износу од 300,00 КМ увећано за паушалну накнаду од 25% у износу од 75,00 КМ, те трошкове ПДВ-а од 17% што износи 63,75 КМ па је укупно досуђен износ од 438,75 КМ што је у складу са адвокатском Тарифом.

Правилно је призната и паушална награда по Тарифном броју 12 Тарифе од 25% од износа награде одређене овом тарифом, за све споредне радње (прикупљање информација, прегледе списка, предаја поднесака суду и пошти и сличне радње), за које радње адвокату припада посебна награда према овој тарифи.

Овај (Врховни) суд налази да је поступак експропријације сложен поступак по природи ствари па није основан приговор тужитељице да је припадајућу награду требало снизити примјеном Тарифног броја 11 став 3 Тарифе. И по ставу Европског суда за људска права, поступак експропријације, по својој природи, спада у сложене поступке, па нема основа смањења трошкова заступања по Тарифном броју 11 Тарифе.

Како не стоје ни други приговори тужитељице из захтјева, то, по оцјени Врховног суда, побијаном пресудом није остварен ниједан разлог њене незаконитости из одредбе члана 35 став 2 ЗУС, па се отуда захтјев тужитељице, на основу одредбе члана 40 став 1 истог закона, одбија као неоснован.

Будући да је захтјев тужитељице одбијен као неоснован, то јој сходно одредби члана 6 Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“, број 63/11) по начелу *argumentum a contrario*, не припадају трошкови управног спора, због чега је њен захтјев за накнаду трошкова састава захтјева одбијен као неоснован.

Записничар
Маја Савић

Предсједник вијећа
Едина Чупељић